

SIERPIEŃ

OSZUSTWO

Zawsze sobie poradzę

Łk 16,1-8

 słowa kluczowe

oszustwo

kreatywność

nieuczciwość

kontrola

zwolnienie

zarządca

Część I – Słowo w sercu

A. Lektura Ewangelii

A.1. Modlitwa:

Boże Duchu Święty,
z Twojego polecenia Objawienie
zostało spisane dla nas ludzi.
Oświeć mój rozum i napętnij moje serce,
abym przy tym czytaniu
dobrze zrozumiał Twoją prawdę
i abym nauczył się goręcej Cię kochać,
wierniej Ci służyć.
Przez Chrystusa Pana naszego. Amen.

A.2. Ewangelia według św. Łukasza 16,1-8

Jezus powiedział też do uczniów: „Pewien bogaty człowiek miał rządcę, którego oskarżono przed nim, że trwoni jego majątek. Przywołał go do siebie i rzekł mu: «Cóż to słyszę o tobie? Zdaj sprawę z twego zarządu, bo już nie będziesz mógł być rządcą».

Na to rządcza rzekł sam do siebie: Co ja pocznę, skoro mój pan pozbawia mnie zarządu? Kopać nie mogę, zebrać się wstydzę. Wiem, co uczynię, żeby mię ludzie przyjęli do swoich domów, gdy będę usunięty z zarządu. Przywołał więc do siebie każdego z dłużników swego pana i zapytał pierwszego: «Ile jesteś winien mojemu panu?» Ten odpowiedział: «Sto beczek oliwy». On mu rzekł: «Weź swoje zobowiązanie, siadaj prędko i napisz: pięćdziesiąt». Następnie pytał drugiego: «A ty ile jesteś winien?». Ten odrzekł: «Sto korcy pszenicy». Mówi mu: «Weź swoje zobowiązanie i napisz: osiemdziesiąt».

Pan pochwalił nieuczciwego rządcę, że roztropnie postąpił. Bo synowie tego świata roztropniejsi są

-
- w stosunkach z ludźmi podobnymi sobie niż synowie
- światłości”.
-

B. Kontekst

B.1. Czym jest przypowieść

Przeczytaj wyjaśnienie z tematu lutego → s. 24.

B.2. Rządca

Brak bliższego usytuowania tej historii nie stanowił dla słuchaczy Jezusa trudności, gdyż opisana sytuacja odpowiadała ówczesnym stosunkom. Rządca, nazwany greckim terminem *oikonomos*, dysponuje wszystkimi pełnomocnictwami właściciela: w jego imieniu może obracać majątkiem, udzielać pożyczek, odbierać należności, zmniejszać lub darować długi. Zysk rządcy był związany nie tyle z przypisanym mu wynagrodzeniem, ile bardziej z prowizjami, jakimi były obłożone transakcje. Zarzut o marnotrawienie majątku nie dotyczy zawłaszczenia go sobie przez rządcę, lecz odnosi się do jego niekompetencji lub opieszałości w zarządzaniu dobrami, które traciły na wartości. Właściciel nie domaga się żadnej rekompensaty ani zwrotu majątku, lecz tylko dokonania obrachunku w sensie zestawienia posiadłości, listy transakcji, nazwisk dłużników, by móc przekazać zarząd innej osobie.

Brak jakichkolwiek słów rządcy na decyzję właściciela dowodzi, iż uznaje on swoją winę i akceptuje jego decyzję.

B.3. Dłużnicy

Pierwszy dłużnik jest winien sto beczek oliwy o pojemności jednego bat (ok. 39,3 l) każda, co daje razem blisko 4 tysiące litrów oliwy. Ten dług zostaje zmniejszony o połowę. Drugi jest dłużny sto korców (hebr. *kor*) pszenicy, co przy przeliczeniu jednego kor na dziesięć bat daje blisko 40 tysięcy litrów zboża. Ten dług zostaje pomniejszony o jedną piątą. Biorąc pod uwagę ceny tych produktów znane z *Talmudu*, dług pierwszego wynosił 1000 denarów, zaś drugiego 2500 denarów. Obaj zatem dostąpili redukcji swego długu o 500 denarów, co stanowiło poważną kwotę, jeśli jeden denar stanowił dniówkę niewykwalifikowanego robotnika (zob. denar w temacie września → s. 96).

B.4. Fałszerstwo

Nie wiemy, w jaki sposób właściciel dowiedział się o redukcji długów dokonanej przez zwolnionego już rządcę. Działanie rządcy jest przemyślane i obliczone na ukrycie sfałszowania kwitów dłużnych. Są one podpisane przez dłużników,

którzy teraz na jego polecenie własnym piśmem czynią korektę swoich zobowiązań. Dokonując obrachunku, rządcą musiał zwrócić właścicielowi majątku również te zobowiązania dłużników, które jednak nie powinny wzbudzić podejrzeń ze względu na jednolity charakter pisma. Powstałe w ten sposób straty rządcą mógł wliczyć we wcześniej „roztrwoniony majątek”, który stał się przyczyną jego dymisji. Te szczegóły nie są jednak istotne dla zrozumienia przypowieści i stanowią drugorzędne ilustracje, niezbędne dla zachowania realności opowiedzianej historii.

B.5. ■ Cechy warte naśladowania

Pochwała, którą właściciel wypowiada pod adresem rządcy, jak również następujące dalej zestawienie „synów tego świata” i „synów światłości”, świadczy o tym, iż w zamierzeniu Jezusa postawa rządcy stanowi przykład do naśladowania dla Jego uczniów. W żaden sposób Jezus nie pochwała nieuczciwości, niesprawiedliwości i oszustwa. Ustami właściciela pochwała działanie rządcy jako „roztropne” (gr. *phronimos*), doceniając tym samym jego umiejętność poradzenia sobie w trudnej sytuacji. Co składa się na ową roztropność przedstawioną jako wzór do naśladowania?

Po pierwsze, roztropność to zdolność używania rozumu. Rządcą stracił wszystko oprócz rozumu. Jest człowiekiem zdolnym do autorefleksji, o czym świadczy jego monolog wewnętrzny („rzekł sam do siebie”). W nim dokonuje procesu rozeznania swoich możliwości, poszukuje dróg wyjścia z niesprzyjających okoliczności, wreszcie podejmuje decyzję w oparciu o racjonalne przesłanki.

Po drugie, roztropność to gotowość do działania w niesprzyjających okolicznościach. Rządcą w obliczu trudności nie jest bierny, lecz aktywny, reaguje na zmieniającą się sytuację życiową, jest zdolny do podjęcia ryzyka. Jest daleki od schematycznego działania. Podjąwszy decyzję („wiem, co uczynię”), dąży niezwłocznie do realizacji podjętego zamysłu (ponaglenie wierzyciela „siadaj prędko i napisz”). Nie boi się odważnych decyzji.

Po trzecie, roztropność to umiejętność patrzenia na teraźniejszość w perspektywie przyszłości. Rządcą rozumiał, iż jego przyszłość rozstrzyga się tu i teraz. Teraz należy podejmować decyzje, które są niezbędne dla stawienia czoła nieuniknionej przyszłości. Nie chodzi tylko o działanie doraźne, ale o strategię obliczoną na osiągnięcie celów gwarantujących rzeczywistą pomyślność.

Po czwarte, roztropność to otwarcie się na innych. Dotąd rządcą nieroztropnie wiązał swoją przyszłość wyłącznie z bogactwem i pozycją społeczną gwarantowaną mu przez funkcję zarządcy. Rozwiązaniem na przyszłość jest zbudowanie relacji z innymi, by ci „przyjęli go do swoich domów”. Kieruje się wprawdzie własnym interesem, ale paradoksalnie dopiero w obliczu klęski życiowej odkrywa wartość przyjaźni i otwarcia się na drugiego człowieka, rozpoznaje sens dzielenia się z innymi, uznaje priorytet miłości i miłosierdzia.

c. Analiza Ewangelii

- 🔍 W jaki sposób właściciel zwalnia rządcę? Na co zwracasz uwagę jako pracodawca w tej sytuacji?
- 🔍 Pochwała, ale czego?
- 🔍 Jakimi cechami charakteryzuje się rządcą?
- 🔍 Do jakiej postawy zachęca Jezus „synów światłości”?

d. Dzielenie się Słowem

- 🗣️ *Podziel się tym, co Bóg mówi do ciebie. Co zwróciło twoją szczególną uwagę, zaskoczyło, zainteresowało. Krótkie, osobiste wypowiedzi.*

Część II – Słowo w biznesie

- ➔ *Rozmowa w grupach o biznesie. W duchu otwartości i szacunku, z chęcią wsparcia dzięki dzieleniu się własną wiedzą i doświadczeniem.*

- ❓ **Jak radzić sobie z nieuczciwością pracowników? W jaki sposób reagować?**

- ❓ Między zaufaniem a kontrolą? Jak ufać ludziom, a zarazem nie być naiwnym?

- ❓ Kiedy się rozstać z pracownikiem, a kiedy dać szansę? Od czego to może zależeć?

- ❓ Między „rozumną przezornością a wyrachowaniem” (modlitwa przedsiębiorcy). Gdzie kończy się spryt, a zaczyna niemoralność (oszustwo, manipulacja itd.)?

Część III – Słowo w życiu (w domu)

A. Rozważ fragment Ewangelii

- ➔ *Zadbaj o warunki, o ciszę, wyłącz wszystko, co cię rozprasza.*
- ➔ *Rozpocznij modlitwą, jeszcze raz przeczytaj tekst, poświęć rozważaniu 20-30 minut.*

B. Obejrzyj komentarz wideo

- ➔ *duszpasterstwotalent.pl/wideo8*

C. Autorefleksja

- ➔ *Odpowiedz na pytania:*

- ➔ *Jaka jest twoja reakcja wobec nieuczciwości pracownika? Które słowo pasuje najbardziej?*

	nie				tak
<i>zdenerwowanie</i>	1	2	3	4	5
<i>unikam tematu, uciekam</i>	1	2	3	4	5
<i>rozmawiam, wyjaśniam</i>	1	2	3	4	5
<i>zwalniam</i>	1	2	3	4	5

➤ *Trudna sytuacja w biznesie paraliżuje czy mobilizuje?*

paraliżuje

mobilizuje

1

2

3

4

5

6

7

➤ *W trudnej sytuacji:*

nie

tak

uciekam od problemu

1

2

3

4

5

szukam wsparcia u innych

1

2

3

4

5

szukam rozwiązań

1

2

3

4

5

...

1

2

3

4

5

...

1

2

3

4

5

...

1

2

3

4

5

D. Postanowienie

- ➔ *Postanowienie powinno być bardzo konkretne, możliwe do weryfikacji.*
- ➔ *Może dotyczyć życia zawodowego, rodzinnego lub postawy wewnętrznej.*
- ➔ *Może mieć charakter pozytywny (zrobię...) lub negatywny (skończę z...).*

- ➔ *Postanowienie z poprzedniego miesiąca udało mi się zrealizować (zaznacz na osi):*

- ➔ *Twoje postanowienie na najbliższy miesiąc:*

E. Działaj!

„(...) roztropnie postąpił”.